

Areszt Śledczy w Łodzi
 ul. Smutna 21, 91-729 Łódź
 tel. / fax. (42) 675 00 00 / 675 03 55
 e-mail: as_lodz@sw.gov.pl

BIURO RZECZNIKA
 PRAW OBYWATELSKICH Łódź, 2008.09.30

WPE. 2008 -10- 10

ZAL. / NR 1178554

DD.0912/1/08/12098

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

dotyczy: RPO-595895-VII-706/08/KMP/JJ

2008 -10- 13

W odpowiedzi na Informację o czynnościach przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich w Areszcie Śledczym w Łodzi z dnia 2 września 2008 roku, niniejszym informuję o ustaleniach poczynionych w związku z zawartymi w Informacji uwagami i wnioskami:

- W zakresie warunków socjalno – bytowych:

W latach 2003 – 2007 przeprowadzony został w tutejszej jednostce penitencjarnej środkami własnymi kompleksowy remont wszystkich cel mieszkalnych dla osadzonych w pawilonach mieszkalnych. W związku jednakże z dewastacją cel mieszkalnych przez samych osadzonych, zwłaszcza w oddziale przejściowym, a także w innych oddziałach mieszkalnych, w tym również w izbie chorych, w 2008 roku rozpoczęto ponownie sukcesywnie, w miarę posiadanych środków finansowych i możliwości wykonawczo – technicznych, prace remontowo konserwacyjne ścian i posadzek oraz osprzętu i instalacji w celach dla osadzonych. Prace te aktualnie są prowadzone w pawilonie A, w oddziale przejściowym, w następnej kolejności prace te będą kontynuowane w celach izby chorych.

Konstrukcja architektoniczna jednostki uniemożliwia, ze względów techniczno – budowlanych, wykonanie pełnej zabudowy kąćników sanitarnych w celach wieloosobowych do sufitu. Powyższe wynika z faktu, iż ciągi wentylacyjne i kratki wentylacyjne, zapewniające właściwą wentylację cel są usytuowane w kąćnikach sanitarnych. Pełne zabudowanie kąćników spowodowałoby bowiem konieczność budowy odrębnych ciągów wentylacyjnych i kominów dla pozostałej części cel mieszkalnych. Dodatkowo podnieść należy, iż pełna zabudowa kąćników sanitarnych w celach jedno i dwuosobowych jest obecnie niewykonalna wyłącznie ze względów architektonicznych, usytuowanie bowiem kąćników sanitarnych powoduje, iż wykonanie pełnej zabudowy uniemożliwiłoby by bowiem bądź korzystanie ze wspomnianych kąćników osadzonym, bądź też otwarcie drzwi kąćnika w celi mieszkalnej. W związku z powyższym wszystkie te cele zostały wyposażone w wygradzenia materiałowe, zapewniające dostateczną intymność osobom osadzonym. Znaczną i odczuwalną poprawę warunków socjalno-bytowych, wraz z pełną zabudową kąćników i doprowadzeniem ciepłej wody do cel mieszkalnych można będzie uzyskać po przeprowadzeniu remontu kapitalnego wszystkich pawilonów

mieszkalnych.

W roku 2007 ruch osadzonych, przybyłych i ubytych w ciągu roku z terenu Aresztu Śledczego w Łodzi wyniósł 8158 osób, a więc ponad 4000 osób przybyłych i ponad 4000 ubytych, co oznacza ponad 22 osoby przybywające i opuszczające jednostkę każdego dnia, włącznie z sobotami, niedzielami i dniami świątecznymi. W związku z powyższym zalecenie, dotyczące rozmontowywania i wystawiania każdorazowo z cel mieszkalnych aktualnie nieużywanych łóżek dla osadzonych, zostać mogło zrealizowane wyłącznie w tych celach, w których łóżka te, w związku ze zmniejszającym się stopniowo przeludnieniem jednostki nie są, czy też w najbliższej przyszłości nie będą używane. W pozostałych celach bowiem, chociażby w oddziale przejściowym, biorąc pod uwagę płynność ruchu osadzonych, wolne w chwili obecnej łóżka w każdej chwili mogą zostać wykorzystane. Działania te będą kontynuowane systematycznie w miarę zmniejszania się ilości osadzonych przebywających w jednostce.

W dniu 8 sierpnia 2008 roku Areszt Śledczy w Łodzi wystąpił po raz kolejny do Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Łodzi o uwzględnienie remontu łaźni w pawilonie A podczas planowania zadań remontowych w roku 2009 w jednostkach okręgu łódzkiego. Powyższe wynika z faktu, iż przeprowadzenie wspomnianego remontu przekracza możliwości finansowe Aresztu Śledczego w Łodzi i może być zrealizowane jedynie ze środków remontowych zapisanych w budżecie na rok 2009 (w podobny sposób zostały zresztą zrealizowane wcześniej remonty łaźni w pawilonach B i C). Natomiast remont małych łaźni przeprowadzony zostanie ze środków własnych, sukcesywnie w miarę posiadanych środków finansowych i możliwości wykonawczych.

W początku roku 2009 zrealizowane zostanie natomiast zalecenie wyposażenia poczekalni dla osób oczekujących na widzenie w dodatkową ilość ławek. Powyższe wynika z faktu, iż aktualna ilość środków finansowych przewidzianych w budżecie jednostki wystarcza jedynie na pokrycie bieżących wydatków związanych z prawidłowym funkcjonowaniem jednostki, uniemożliwia natomiast dokonywanie kolejnych zakupów sprzętu kwaterunkowego. Niezależnie od powyższego, w związku ze wspomnianym zaleceniem, tymczasowo, do czasu zakupu nowych ławek, poczekalnia dla osób odwiedzających wyposażona została dodatkowo w używane krzeselka.

W związku z zaleceniem, dotyczącym przeprowadzenia powtórnego badania jakości wody informuję, iż w dniu 8 września 2008 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna przeprowadziła badanie wody przeznaczonej do spożycia na terenie Aresztu Śledczego w Łodzi. W sprawozdaniu z badania nr PSSE-OL-LKH/11/876/2008 z dnia 12 września 2008 roku stwierdzono bezspornie, iż woda przeznaczona do spożycia spełnia w pełni wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

- W zakresie zagadnień ochronnych:

W wypadku zaistnienia konieczności użycia środków przymusu bezpośredniego poza celą zabezpieczającą dokonywana jest rejestracja stosowania

wspomnianych środków kamerą video, a następnie nagranie z tej kamery zostaje umieszczone na płycie, opisanej z imienia, nazwiska i imienia ojca osadzonego oraz daty zdarzenia. Płyty te są archiwizowane i przechowywane w odrębnym albumie w sposób zapewniający ich właściwą jakość i trwałość nagrań, a także zabezpieczającym przed przypadkowym zniszczeniem czy porysowaniem płyty. Ponadto, w wypadku zaistnienia takiej potrzeby, nie ma żadnego problemu z szybką identyfikacją protokołu z zastosowania środków przymusu bezpośredniego i odpowiedniej, właściwej dla zdarzenia płyty. Dodać też należy, iż również obowiązujące w Służbie Więziennej przepisy nie określają miejsca i sposobu przechowywania płyt, co powoduje, iż w istocie aktualne rozwiązanie zastosowane w tutejszej jednostce wydaje się rozwiązaniem w pełni optymalnym, zapewniającym w pełni bezproblemowe, szybkie ich odnalezienie w razie potrzeby, a także ochronę informacji zawartych na płytach, co mogłoby nie być w dostatecznym stopniu zrealizowane w wypadku dołączania płyt do protokołu.

- W zakresie zagadnień medycznych:

W Areszcie Śledczym w Łodzi przyjęcia osadzonych w ambulatorium odbywają się w trybie planowym zgodnie z zapisami osadzonych w „Książce zgłaszających się do lekarza“ stosownie do istniejących możliwości kadrowych. W nagłych przypadkach osadzeni są przyjmowani natychmiast, poza kolejnością, po godzinach pracy ambulatoriów (w porze nocnej) opiekę medyczną zapewniają natomiast zespoły Pogotowia Ratunkowego. Analizując ilość przyjęć osadzonych należy wskazać, iż jeden pozostały w służbie funkcjonariusz lekarz ogólny, przy braku w chwili obecnej kandydatów do służby i braku w związku z powyższym personelu medycznego, nie jest w stanie bardziej przyspieszyć realizacji planowych przyjęć dla osadzonych, przyjmując w ciągu dnia pracy średnio 70 – 80 pacjentów (wskazać należy, iż lekarz publicznego ZOZ w warunkach wolnościowych przyjmuje średnio 30 – 40 pacjentów). Zmniejszenie czasu oczekiwania na przyjęcie osadzonych nastąpi w wypadku pojawienia się nowych kandydatów do służby, w chwili obecnej jednak warunki finansowe, oferowane lekarzom – ewentualnym kandydatom w rażący sposób odbiegają od dochodów, które uzyskują lekarze zatrudnieni w warunkach wolnościowych. W celu zmniejszenia czasu oczekiwania osadzonych zatrudnieni zostali wprawdzie w jednostce lekarze cywilni na umowach kontraktowych, ilość jednakże tych lekarzy ograniczona jest w istocie możliwościami finansowo-płacowymi jednostki, określonymi w budżecie. W związku z powyższym istotna poprawa sytuacji w tej materii uzależniona jest bądź od przyznanych jednostce w przyszłym roku dodatkowych środków finansowych, przeznaczonych na opłacenie lekarzy kontraktowych bądź od pozyskania nowych lekarzy do służby.

Dla pełnego obrazu sytuacji wskazać wypada, iż przyjęcia osadzonych przez specjalistów odbywają się w trybie planowym w tutejszej jednostce bądź przez lekarzy kontraktowych bądź też realizowane są na zewnątrz jednostki, również w placówkach pozawięziennej służby zdrowia. W tym ostatnim przypadku czas oczekiwania na przyjęcie nie jest w niczym zależny od działań podejmowanych przez administrację, termin przyjęcia w trybie planowym ustalają bowiem same

placówki publicznych ZOZ, nie rozróżniając w niczym pacjentów cywilnych od osadzonych w warunkach izolacji. Mimo jednakże wskazanych wyżej, obiektywnych trudności należy podnieść, iż osadzeni przebywający w Areszcie Śledczym w Łodzi leczeni są zgodnie z zasadami sztuki i etyki lekarskiej, zgodnie z zaleceniami lekarzy specjalistów, otrzymują właściwe, bezpłatne leki stosownie do stwierdzonych schorzeń i zgłaszanych objawów.

- W zakresie zagadnień penitencjarnych:

W roku 2007, w porównaniu do roku 2006, nastąpił dwukrotny wzrost ilości osadzonych, uczestniczących w zajęciach, organizowanych przez administrację jednostki w pomieszczeniach świetlicy centralnej. Problematyka właściwej i intensywnej realizacji zajęć kulturalno-oświatowych dla osadzonych jest i będzie w dalszym ciągu przedmiotem wnikliwego nadzoru ze strony kierownictwa jednostki, podjęte zostaną także niezbędne dalsze działania w celu zwiększenia intensywności prowadzonych oddziaływań. Wskazać przy tym należy jednakże na istotne czynniki spowalniające częstotliwość prowadzonych zajęć kulturalno-oświatowych, jakimi są liczebność i charakter grup izolacyjnych i związana z tym konieczność bezwzględniego zapewnienia właściwego toku prowadzonych postępowań, a także zapewnienia osadzonym bezpieczeństwa osobistego. Dodać też należy, iż administracja jednostki wzbogaciła zakres prowadzonych zajęć kulturalno-oświatowych o zajęcia organizowane poza terenem jednostki, przeznaczone w pierwszej kolejności dla skazanych przebywających we wspomnianym w Informacji oddziale IV pawilonu C.

Odnosząc się natomiast do zakresu zajęć kulturalno-oświatowych organizowanych w oddziałach mieszkalnych należy podnieść, iż sfera ta uległa istotnie znacznemu ograniczeniu wskutek wieloletniego przeludnienia jednostki, skutkującego między innymi koniecznością likwidacji świetlic oddziałowych i adaptowania ich na cele mieszkalne. Aktualnie następuje, w sytuacji stopniowo zmniejszającego się przeludnienia, stopniowe przywracanie dawnych świetlic do ich pierwotnej roli, co niewątpliwie pozwoli na zintensyfikowanie w najbliższym czasie zajęć kulturalno-oświatowych. Aktualna natomiast ich oferta, jakkolwiek istotnie dość schematyczna, ograniczona do organizacji konkursów przedmiotowych czy organizacji zajęć świetlicowych w postaci chociażby turniejów sportowych i pogadanek, dostosowana jest w rzeczywistości do możliwości czasowych i organizacyjnych wychowawców Działu Penitencjarnego, pełniących samodzielnie służbę w 130 – 140 osobowych grupach osadzonych. W tej sytuacji ogrom obowiązków związanych z prowadzeniem oddziału nie może sprzyjać i nie sprzyja w istocie modelowemu prowadzeniu zajęć kulturalno-oświatowych. Istotną przeszkodą jest tu w pierwszej kolejności brak odpowiedniej liczby etatów dla funkcjonariuszy, dotyczący zresztą praktycznie olbrzymią większość jednostek penitencjarnych w Polsce. Także ilość prasy codziennej, dostarczana do oddziałów mieszkalnych (po 2 gazety codzienne), wynika jedynie z posiadanych możliwości finansowych jednostki. Podobnie księgozbiór biblioteczny, udostępniany wszystkim osadzonym zgłaszającym chęć wypożyczenia książek (wymiana książek we wszystkich oddziałach mieszkalnych odbywa się raz w tygodniu), jest cyklicznie uzupełniany

poprzez zakupy ze środków własnych Aresztu, ograniczone niestety posiadanymi możliwościami finansowymi lub przez dary, przekazywane najczęściej przez funkcjonariuszy jednostki. Oferta w przedmiotowym zakresie uzupełniana jest również przez emitowane dwa razy w tygodniu za pośrednictwem sieci radiowęzłowej arcydzieła literatury światowej czytane przez lektora. W związku z powyższym rzeczywista intensyfikacja oddziaływań w tych segmentach pracy penitencjarnej możliwa będzie po stopniowym przywróceniu świetlic w oddziałach mieszkalnych, a także w wypadku otrzymania w budżecie dodatkowych środków finansowych, przeznaczonych na realizację wspomnianych celów.

Niezależnie od przedstawionych informacji należy stwierdzić, iż wszystkie uwagi i wnioski, zawarte w Informacji przesłanej przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich zostały szczegółowo i wnikliwie przeanalizowane przez kierownictwo jednostki i będą wdrażane systematycznie do codziennej pracy jednostki.

Z poważaniem

Z-CIA DYREKTORA
ARESZTU ŚLUBICKIEGO W ŁODZI
opiek inż. Stanisław Bartczak

zaproszono go z hesją

cyf

a/a

Wvk. w 4 egz.:

1 egz. - adresat;

2 egz. - Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Łodzi - d/w;

3 egz. - Centralny Zarząd Służby Więziennej, Biuro Kontroli i Inspekcji - d/w;

4 egz. - a/a.

Opr.MF